

anden Maade, man maatte mene at faae nogen Garanti for, at Vedkommende dog havde faaet en praktisk Uddannelse. Den Maade, hvorpaa det juridiske Studium nu drives, og som kan siges at være en fuldstændig ensidig theoretisk Uddannelse i et Fag, der nok saa meget som noget Andet er en praktisk Gjerning, forekommer mig at være temmelig uholdbar. Vi have tidligere ved Kjøbenhavns Universitet haft Noget, der kaldtes en praktisk Prøve; der har ved Universitetet været oprettet en Slags praktisk Prøve; den havde imidlertid en uheldig Form, og jeg tror, det er med god Grund, at den er bortfalden, men jeg mener ikke, at vi derfor skulde opgive at skaffe os en Garanti for, at de Mænd, der tage Embedsexamen ved Universitetet, hade nogen praktisk Erfaring og Kjenndskab til de praktiske Forhold, samtidig med, at de offre sig til et Examensstudium. Om der ikke ved det theologiske Fakultet maatte kunne tænkes noget Lignende, om man ikke særlig med Hensyn til Præstegjeringen maatte kunne ønske, at de Studerende, førend de udelukkende vie sig til det besværlige theologiske Studium, tillige fik Afgang til at faae en praktisk Uddannelse, er et Spørgsmaal, som jeg ikke skal gaa ind paa, da det ikke er mig klart, hvorledes noget Saadant skulde kunne ske. Det er muligt, at en saadan Ordning vilde føre noget videre, det er muligt, at den vilde føre til, at man lige frem kunde sige, at den nuværende Studenterexamen, den gamle Examen artium, ikke skal udformes for, at unge Studerende kunne underkaste sig de Examina, der give Afgang til Statsembeder. Jeg for mit Vedkommende skulde ikke beklage, om noget Saadant blev gjældende; for mig er det Hovedsagen at fikke Universitetet en selvstændig Stilling og at komme bort fra den Illusion, som jeg tror, at vi leve i, derved at man tvinger mange Personer, der ikke af Naturen eller i Følge deres Forhold ere oplagte dertil, eller for hvem det ikke er muligt at offre sig til et videnskabeligt Studium, til at studere paa en Maade, der ganske vist har Skin af Videnskabelighed, men som, i Virkeligheden bliver noget af det mest Mandløse og Sløvende, som man kan tænke sig. Jeg skulde derfor ikke beklage, om hele dette Spørgsmaal om Examenskommissioner ikke blev afgjort saa tidlig, som det synes, at de ærede Forespørgere kunde ønske. Den høitærede Kultusminister meddelte ogsaa, at de nuværende Censorer ere engagerede for 3 Aar frem i Tiden, og der vil altsaa i et Tidrum af 3 Aar ikke godt kunne være Tale om at indføre Examenskommissioner. Jeg tror nemlig, at man ikke naaer Meget, og at man ikke fjerner mange Under ved blot at indrette Examenskommissioner, naar man ikke samtidig dermed foretager en Omdannelse af det hele Examensvæsen og foretager en Udskillelse af det, der hører Staten til, og det, der hører Universitetet til.

Studenburg: Det maa vistnok erkjendes,

at den Maade, hvorpaa Examen nu afholdes ved Universitetet, kan medføre den Ulempe, at det fordrer af Kandidaten, at han skal gjøre Rede for den særegne Maade, hvorpaa en enkelt Professor opfatter den Del af Videnstaben, om hvilken der for hans Vedkommende er Tale; men fordi denne Ulempe er tilstede, er det ikke sagt, at det er saa let at afhjælpe den, eller at man vil komme videre ved at gaa en anden Vej. Jeg skal bemærke, at hvad jeg har at sige, ønsker jeg opfattet med Hensyn til den Del af Universitetet, som jeg i sin Tid har staaet i Forhold til, nemlig det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. Jeg skal da sige, at jeg vel erkjender, at den nuværende Maade at examinere paa medfører nogen Banfæligghed, og for saa vidt kan jeg sympathisere med de ærede Forespørgere, at jeg ogsaa tror, at Banfæligghederne vilde lade sig løse, naar de ærede Forespørgere i Gjærningen vilde gjøre det, som blev antydet af det ærede Medlem, der førte Ordet for dem, nemlig, at de ikke vilde tage det nøie med Spørgsmaalet om Beføstningerne. Men det er mig aldeles klart, at skal Spørgsmaalet om Examenskommissioner gennemføres paa en virkelig fyldestgjørende Maade, saa vil det kræve betydelige Beføstninger og langt betydeligere Beføstninger end dem, der hidtil have været Tale om at anvende. Naamlig vil jeg nedlægge Indsigelse imod den Bemærkning fra den ærede Forespørgers Side, at man jo kunde lade forskellige Embedsmænd besørge denne Virksomhed, eller at der maatte være forskellige Embedsmænd, der vare i Stand til at røgte dette Hverv ved Siden af deres egen Embedsgjærning, at der vilde være dem, som vare villige dertil, og for saa vidt der ikke var Nok, som vare villige dertil, at man saa vilde kunne paalægge dem det som en Del af deres Embedsgjærning. Det maa i saa Henseende, forekommer det mig, fastholdes, at Bestræbelserne hos os med Jøie gaa ud paa, at Embedsmændene skulle have hele deres Tid optaget; det er Thingets Opgave med Hensyn til alle juridiske Embedsmænd, at se til, at man indskrænker deres Tal, og stiller dem under saadanne Vilkaar, at de hele Aaret rundt have fuldt op at bestille. Men det forekommer mig da at være umuligt paa en Gang at efterstræbe dette Maal og samtidig fordrer af saadanne Embedsmænd, at de to Gange om Aaret skulle have den meget betydelige og meget anstrengende Virksomhed, som bestaar i at være Examinator ved en Embedsexamen. I saa Henseende skal jeg fremhæve, at der er et umaadeligt Spring fra at være fast Censor til at være Examinator, omtrent det samme Spring, som mellem at paahøre en Forhandling her i Salen med Opmærksomhed og danne sig en velgrundet Mening om Diskussionens Resultat, og saa at være den, der virkelig bærer Sagens Debat i Salen. Jeg tror, at de Herrer vilde være enige i, at der kræves adskilligt Mere til at være den, der gennemfører